

NOTAT

OPPDRAG	Gryta og Somrungen kraftverk	DOKUMENTKODE	-
EMNE	Fiskeundersøkelser	TILGJENGELIGHET	Åpen
OPPDRAGSGIVER	Småkraft AS	OPPDRAGSLEDER	Kjetil Mork
KONTAKTPERSON	Kari Seim	SAKSBEH	Finn Gregersen
KOPI		ANSVARLIG ENHET	1085 Naturressurser

SAMMENDRAG

Småkraft AS og grunneierne har søkt om konsesjon for bygging og drift av småkraftverk i hver av de to bekkene Gryta og Somrungen i Sunndal kommune. Bekkene er sidevassdrag til det laks- og sjøørretførende vassdraget Driva, og NVE har framsatt krav om fiskeundersøkelser. Resultatet av undersøkelsene viser at Gryta er en ustabil bekk uten noen egen bestand av fisk, men med sporadisk gyting av enkeltfisk. Kraftverket som her er omsøkt vil derfor medføre små konsekvenser. Somrungen er en potensielt god bekk for fiskeproduksjon, men med kun marginale områder oppstrøms planlagt kraftstasjonsplassering. Det er i kontrakten mellom Småkraft og grunneierne en bestemmelse om habitatforbedring i bekkene. Dersom dette gjennomføres kan utbyggingen medføre en positiv konsekvens for anadrome fiskebestander.

	12.06.2014	Førsteutkast	FG	RO	RO
REV.	DATO	BESKRIVELSE	UTARBEIDET AV	KONTROLLERT AV	GODKJENT AV

Innhold

1	Innledning	3
1.1	Forutgående vurdering fra konsesjonssøknad Somrungen	3
1.2	Forutgående vurdering fra konsesjonssøknad Gryta	3
2	Undersøkelser	4
3	Resultater	4
3.1	Somrungen	4
3.1.1	Boniteringen	5
3.1.2	Intervju/ eksisterende informasjon	5
3.1.3	Undersøkelser ved elektrofiske	5
3.1.4	Konklusjon verdi	6
3.2	Gryta	7
3.2.1	Boniteringen	7
3.2.2	Intervju	7
3.2.3	Elektrofiske	7
3.2.4	Konklusjon verdi	8
4	Konsekvensvurdering	8
4.1	Somrungen	8
4.2	Gryta	9
5	Habitatforbedringer	9

1 Innledning

Småkraft AS og grunneierne har søkt konsesjon for bygging og drift av to småkraftverk i Gryta og Somrungen, som er sidebekker til elva Driva i Sunndal kommune. Driva er laks- og sjøørretførende, og NVE har framsatt krav om at forekomsten av og størrelsen på anadrome fiskebestander i de to bekkene dokumenteres.

I reguleringsplanarbeid for omlegging av bekkeløpet til Somrungen i nedre deler er denne vurdert til å være en god sjøørrea- og laksebekk. Disse planprosessene og veiprosjekteringen foregår løpende og informasjon kan fås ved henvendelse til Sunndal kommune.

Målsetningen med denne undersøkelsen har vært å konstatere status for fiskebestandene og gjøre noen vurderinger knyttet til bestandenes størrelse, stabilitet og bekkens potensiale for fisk.

1.1 Forutgående vurdering fra konsesjonssøknad Somrungen

I konsesjonssøknaden for Somrungen kraftverk står følgende:

«Nedre del av Somrungen og tiltaksområdet kan ha betydning for sjøørret fra den nasjonale lakseelva Driva. Det meste av berørt elvestrekning er imidlertid bratt og med grovt substrat, som sammen med relativt lav vannføring gir lite egnede forhold for fisk. Øvrig bunnfauna er ikke undersøkt, men det er lite grunnlag for å tro at Somrungen er spesielt artsrik. Sterkt redusert vannføring sommer og vinter vil medføre en forringelse av eventuelle leve- og gyteområder for anadrom fisk. Det anbefales en oppfølgende fiskeundersøkelse for å fastslå Somrungens betydning for sjøørret. Kontrakten mellom Småkraft og grunneier innebærer imidlertid en klausul om å istandsette Somrungen nedstrøms kraftverket for fisk fra Driva, noe som på sikt kan være et positivt bidrag til sjøørretbestanden. Konsekvensen vurderes som liten positiv (+) for anadrom strekning, og liten negativ (-) for øvrig del av elva. Vurderingen er usikker ettersom det ikke er gjennomført fiskeundersøkelser i elva.

NVE har stilt krav om at det må gjennomføres fiskeundersøkelser i Somrungen og det vil derfor bli fremlagt en egen rapport fra denne undersøkelsen innen 1. august 2014.»

1.2 Forutgående vurdering fra konsesjonssøknad Gryta

I konsesjonssøknaden for Gryta kraftverk står følgende:

«Det meste av berørt elvestrekning er bratt og med grovt substrat, som sammen med lav vannføring gir lite egnede forhold for fisk. Øvrig bunnfauna er ikke undersøkt, men det er lite grunnlag for å tro at Gryta er spesielt artsrik. Nedre del av tiltaksområdet er flatere og har delvis finere substrat. Her går imidlertid elva tørr i perioder med lav vannføring. Sterkt redusert vannføring sommerstid og nær tørrlegging vinterstid vil medføre en forringelse av eventuelle leveområder for anadrom fisk og trolig gjøre Gryta uegnet for gyting fra fisk fra hovedelva Driva innenfor tiltaksområdet dersom dette i det hele tatt har forekommet før. At elva i perioder går tørr tilsier imidlertid at den trolig ikke fungerer som gyteelv. Kontrakten mellom Småkraft og grunneier innebærer imidlertid en klausul om å istandsette Gryta nedstrøms kraftverket for fisk fra Driva. Tiltaket vurderes samlet sett medføre en liten positiv konsekvens (+) for anadrom strekning, og liten negativ konsekvens (-) for berørt elvestrekning for øvrig.

NVE har stilt krav om at det må gjennomføres fiskeundersøkelser i Gryta og det vil derfor bli fremlagt en egen rapport fra denne undersøkelsen innen 1. august 2014.»

2 Undersøkelser

Feltundersøkelser i bekkene ble gjennomført 13. og 14. mai 2014 av Finn Gregersen med assistanse fra grunneier Ola Almhjell. Sistnevnte bidro i tillegg med mye lokal informasjon vedrørende fiskebestandene.

Det ble gjennomført en bonitering av bekkemiljø som grunnlag for vurdering av bekkens kvaliteter for ulike fiskestadier og vurdering av flaskehalsen i miljøet for fisk. Et feltskjema ble fylt ut etter en standardisert prosedyre som også beskriver eventuelle enkle tiltak. Dette skjemaet er tilpasset vandringshinderproblematikk, men kan gjerne brukes som en standard for å beskrive bekker.

1. Feltarbeid og registrering. Et spesiallaget registreringsskjema fylles ut i felt. Her beskrives alle relevante forhold for å kunne vurdere behov for tiltak eller bekkens tilstand. Dette danner grunnlag for beskrivelsene og vurderingene i dette notat.
2. Bekkene sorteres i tre kategorier.
 - **Kategori 1 – Bekker der potensiale for fisk er godt.** Bekker der forholdene for fisk er gode og størrelse og kvalitet på habitater tilsier stabile bestander. Bekker der det er undødvendig å restaurere eller gjøre tiltak ut i fra fiskefaglige vurderinger. Det skal gis en kort begrunnelse for hvorfor tiltak er unødig, og hvorfor forholdene er gode, det er årssikker vannføring, det er for god økologisk status, det er god fiskeproduksjon i systemet,. Registreringsskjema fylles ut på relevante punkter.
 - **Kategori 2 – Bekker med usikkert potensiale. Mulighet for tiltak krever nærmere avklaring.** Bekker der forholdene for fisk er mulige, men marginale. Bekker der det kan være aktuelt med tiltak, men suksessen av tiltaket kan være begrenset. Her må alle relevante forhold beskrives slik at oppdragsgiver og forvaltningsmyndighet kan ta stilling til saken. Spesielt viktig er momenter som er relevante for den biologiske gevinsten. Registreringsskjema fylles ut på relevante punkter.
 - **Kategori 3 – Bekker uten potensiale.** Bekker der forholdene er dårlige av ulike grunner det redegjøres for. Bekker der det ikke anbefales tiltak da suksess utfra kost-nytte vurderinger ikke er mulig uten omfattende planlegging og kostnader. Det skal gis en kort begrunnelse for hvorfor i begge tilfelle. Registreringsskjema fylles ut på relevante punkter.

Det ble gjennomført et elektrofiske på flere stasjoner i hver bekk. Ved lave tettheter kan det ikke beregnes sikre tetthetsestimater ved overfiske, men et enkelt overfiske vil kunne gi gode kvalitative estimater på tetthet. Dette gjør det mulig å dekke langt flere stasjoner. Det viktigste å ha i bakhodet ved elektrofiske er at man skal gjøre det samme hver gang en overfisker og da blir en del rutiner standardisert. Dette er gunstig ved sammenliknende studier der man bare trenger relative tettheter. Antall fisk fanget ved engangs fiske kan benyttes til å sammenlikne relative tettheter i ulike deler av elvesystemet og mellom systemer.

3 Resultater

3.1 Somrungen

Somrungen er tilgjengelig for anadrom fisk på en om lag 1 km lang strekning fra samløpet med Driva til et stykke oppstrøms Almhjell gård (Figur 1). Hele strekningen ble befart og fire stasjoner ble elektrofisket. Kraftstasjonen er planlagt ca. 200 meter nedstrøms absolutt vandringshinder (Figur 1).

Figur 1 Kart over Somrungen med fiskeførende strekning, elektrofiskestasjoner, vandringsstopp og planlagt lokalisering av kraftstasjon.

3.1.1 Boniteringen

Fisken kan fritt vandre 1 kilometer opp i bekken fra Driva til et stykke ovenfor Almhjell gård der den stopper ved flere meterhøye fall i ur (Figur 1, bildevedlegg Somrungen). Dette er samme sted der merket sti krysser bekken over bru. Den øvre to hundrede meters strekning er vanskeligere tilgjengelig grunnet elvas ustabile substrat (ur/blokk). Bekken er middels stor med fint fiskehabitat som er variert og rikt, og den veksler mellom strykparter og løpsplitting. Ovenfor rv. 70 er substratet grovere og i øvre deler er det blokk og store stein. Dypere områder og kulper er mangelvare i denne bekken.

Dette betyr at fisken har gode gyte- og oppvekstforhold, men oppholdsplasser for større fisk er mangelvare. Dette skaper selv for ungfisk utfordringer med overlevelse om vinteren og under lavvannsepisoder. Dette kan innebære at fisken relativt tidlig i livet vandrer ut av bekken til hovedelva.

Det er ingen vandringshindre i nedre og midtre deler av bekken, men bekken er preget av flomsikring og eldre kanaliseringer. Bekken fremstår i dag som en god fiskebekk, men man kan med fordel vurdere enkle tiltak for å øke habitatvariasjon i bekken, spesielt skape terskelkulper.

3.1.2 Intervju/ eksisterende informasjon

Fylkesmannen representert ved fiskeforvalter Leif Magnus Sættem har vurdert forholdene i Somrungen som følger (utsagn hentet fra reguleringsplandokumenter): «Et system som Somrungen er en viktig produksjonslokalitet for anadrom fisk (sjøørret og laks) knytt til Drivavassdraget. Produksjonslokaliteten representerer her gyting og oppvekst av ungfisk.»

Grunneier Ola Almhjell har kunnet meddele: «...før var det mye sjøørret i bekken og helt opptil trebrua oppe i lia. I gamle dager fisket de mye i kulpene oppover her og de observerte mye stor fisk (over kilogrammet). Også laks kunne være i bekken. De observerte mye fiskeyngel...».

3.1.3 Undersøkelser ved elektrofiske

Det ble elektrofisket ved engangs overfiske på 5 stasjoner i Somrungen. I utgangspunktet var det planlagt 3 gangers overfiske, men grunnet førstegangsfangster under 10 fisk ble dette ikke gjennomført. Dette setter minimumstettheten på stasjonen ved det aktuelle tidspunktet. På

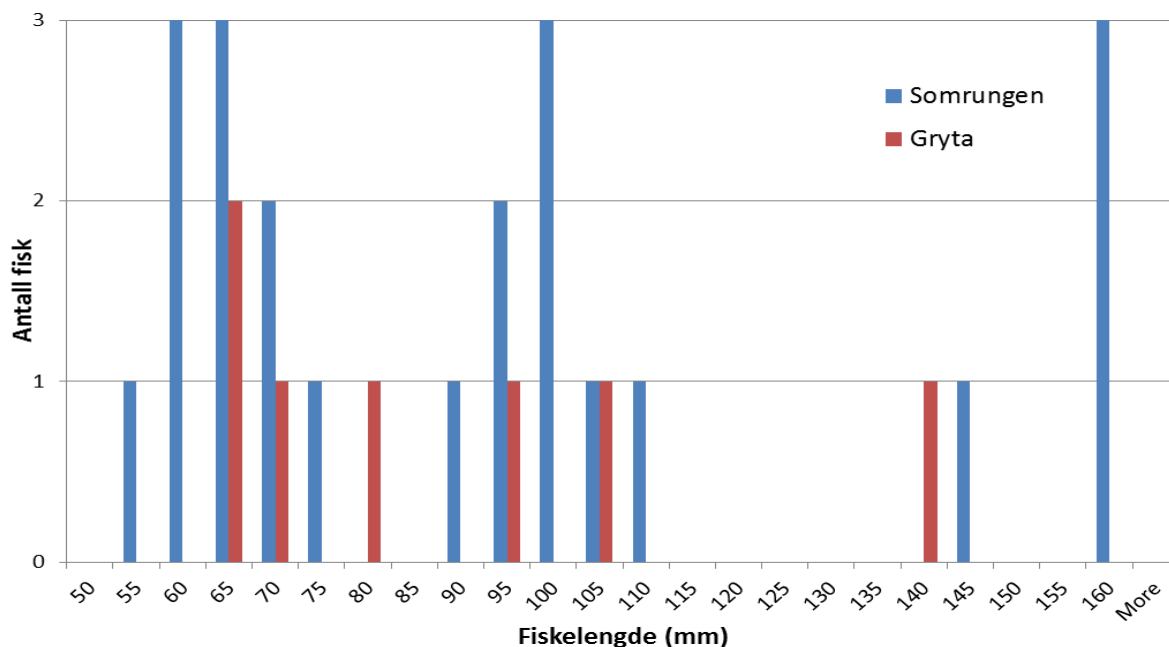
bakgrunn av fangstene ved engangs overfiske kan vi ved å anta en fangsteffektivitet på 50 % beregne tettheten i bekken ved den vanlige beregningsmetoden (se Tabell 1). Tettheten er jevnt over 0,20 individer unngørret pr kvadratmeter. Det ble ikke registrert noe laks ved elektrofisket. Lengdefordelingen av den fangede unngørreten viser klare topper som er de ulike årgangene, fjorårsyngelen rundt 65-70 millimeter, toåringer rundt 100-105 millimeter, samt eldre fisk. Dette viser at det er en god førsteårsvekst i bekken.

Ingen årsyngel, presmolt eller smolt ble fanget eller observert.

Dersom stasjonene antas å være representative vil gjennomsnittlig tetthet være på rundt 20 unngørret pr 100 kvadratmeter, og dette tilsier rundt 500 unngørret i hele bekken (fiskeproduserende strekning 1000 meter x 2,5 meters bredde x 0,20 yngeltetthet). Dette er som det diskuteres i omfangskapittelet et underestimat, men likevel betydelig.

Tabell 1 Elektrofiskeresultat for Somrungen. Elektrofiskeresultat for 2. og 3. gangsoverfiske er simulert.

	Somrungen				
	st1	st2	st3	st4	st5
c1=Antall fisk ved første gangs overfiske	3	6	5	3	5
c2=Antall fisk ved andre gangs overfiske	2	3	2	2	3
c3=Antall fisk ved tredje gangs overfiske	1	1	1	1	2
T=Totalt antall fisk	6	10	8	6	10
A= 2c1 +c2	8	15	12	8	13
y=bestand	7,581520882	10,89197293	8,713578345	7,581520882	13,28022369
p=fangbarhet	0,406929669	0,565741454	0,565741454	0,406929669	0,372568926
q= 1-p	0,593070331	0,434258546	0,434258546	0,593070331	0,627431074
v(y)=standardavvik	12,2569143	2,732473679	2,185978943	12,2569143	32,84196651
SE(y)	3,500987617	1,653019564	1,478505645	3,500987617	5,73079109
	Areal avfisket	Areal avfisket	Areal avfisket	Areal avfisket	Areal avfisket
	40	50	50	40	60
	Årsyngel pr kvm	Årsyngel pr kvm	Årsyngel pr kvm	Årsyngel pr kvm	Årsyngel pr kvm
	0,189538022	0,217839459	0,174271567	0,189538022	0,221337061

Figur 2 Lengdefordelingen til ørretyngel fanget ved elektrofisket i Somrungen og Gryta.

3.1.4 Konklusjon verdi

Somrungen er en Kategori 1 bekk – Bekker der potensiale for fisk er godt. Fin bekk tilgjengelig og benyttet av anadrom sjøørret med ytterligere potensial ved tiltak. Den registrerte tettheten av

ungørret er relativt høy, spesielt når det antas at smolten har gått, årets generasjon ligger i grusen og mye fisk trekker utav bekken vinterstid. Fravær av laks, men tilstedeværelse av en livskraftig bestand av sjøørret tilsier en regional verdi og middels verdi i henhold til Statens vegvesens håndbok 140.

3.2 Gryta

Fisken har tilgang til et par hundre meter av Grytas i nedre deler nedstrøms rv. 70 (Figur 3, bildevedlegg Gryta).

Figur 3 Kart over Gryta med fiskeførende strekning, elektrofiskestasjoner, vandringsstopp og planlagt lokalisering av kraftstasjon.

3.2.1 Boniteringen

Bekken er for marginal, påvirket og liten til at det er noen stabil fiskebestand her. Enkeltfisk gyter nok sporadisk. Bekken rett ovenfor rv. 70 i hovedløpet er tørrlagt. Et eller annet sted oppe i lia har det gått et ras og bekken har endret løp og gått i grunnen. Hvorvidt dette er permanent vites ikke.

3.2.2 Intervju

Det har ikke blitt foretatt intervjuer.

3.2.3 Elektrofiske

Det ble elektrofisket ved engangs overfiske på 4 stasjoner i Gryta. I utgangspunktet var det planlagt 3-ganger overfiske, men grunnet førstegangsfangster under 10 fisk ble det avsluttet med det. Dette setter minimumstettheten på stasjonen ved det aktuelle tidspunktet. På bakgrunn av fangstene ved engangs overfiske kan man ved å anta en fangsteffektivitet på 50 % beregne tettheten i bekken ved den vanlige beregningsmetoden (se Tabell 2). Det ble ikke registrert noe laks ved elektrofisket.

Det ble registrert ungorret på to av stasjonene der den ene hadde moderate tettheter. På stasjonene opp mot rv. 70 ble det ikke registrert fisk. Her var det nylig gravd i elveløpet og det var mye slam etter dette arbeidet. Dersom stasjonene antas å være representative vil gjennomsnittlig tetthet være på rundt 5 ungorret pr 100 kvadratmeter og dette tilsier rundt 20 ungorret i hele bekken ved fangsttidspunkt (fiskeproduserende strekning 250 meter x 1.5 meters bredde x 0,05

yngeltetthet). Dette er som vi skal diskutere i omfangskapittelet et underestimat, men likevel svært lite.

Tabell 2 Elektrofiskeresultat for Gryta. Elektrofiskeresultat for 2. og 3. gangsoverfiske er simulert.

	Gryta			
	st1	st2	st3	st4
c1=Antall fisk ved første gangs overfiske	1	6	0	0
c2=Antall fisk ved andre gangs overfiske	0	3	0	0
c3=Antall fisk ved tredje gangs overfiske	0	1	0	0
T=Totalt antall fisk	1	10	0	0
A= 2c1 +c2	2	15	0	0
y=bestand	1	10,89197293	0	0
p=fangbarhet	1	0,565741454	0	0
q= 1-p	0	0,434258546	0	0
v(y)=standardavvik	0	2,732473679	0	0
SE(y)	0	1,653019564	0	0
	Areal avfisket	Areal avfisket	Areal avfisket	Areal avfisket
	30	75	50	50
	Årsyngel pr kvm	Årsyngel pr kvm	Årsyngel pr kvm	Årsyngel pr kvm
	0,033333333	0,145226306	0	0

3.2.4 Konklusjon verdi

Gryta er en Kategori 2 bekk – Bekker med usikkert potensiale. Mulighet for tiltak krever nærmere avklaring. Dette er ingen særlig god fiskebekk, og med lite potensial for forbedring. Likevel vil mange slike småbidrag til fiskeproduksjon fra småbekker kunne bety noe for systemet som helhet. Dette må vurderes på overordnet nivå.

4 Konsekvensvurdering

4.1 Somrungen

Det ble i konsesjonssøknaden vurdert at tiltaket ikke hadde noen negativ konsekvens for fiskesamfunnet forutsatt at avtalefestede habitatforbedringstiltak (se kap. 5) i regi av utbygger og forbedringstiltakene i regi av flyttingen av rv. 70 blir gjennomført.

Det ble registrert en tynn bestand av ungfisk i Somrungen, ingen årsyngel, ingen fisk eldre enn 2 år, ingen smolt og ingen modne individer. Ved tolkingen av dette resultat må man være klar over at i mange «små» sidebekker er det alltid en fraksjon av ungrereten som trekker ut av bekken i perioder av året. Det er derfor ikke gitt at bekken ikke har noen fiskeproduksjon selv om det ved elektrofiske ikke registreres lite eller ingen fisk. I tørkeperioder kan hele bestander trekke ut av bekken og dette kan mange steder være en regulær sommerflytning. Slik er det i mange sjørrerbekker. I tillegg er det mye fisk som trekker ut av bekken til overvintringshøler/-områder i den mer stabile hovedelva. Vandringshinder som oppstår (f.eks. ved ras) vil vanskeliggjøre slike forflytninger og medføre at lokale bestander dør ut. Mange slike bekker vil derfor stå tomme et år og neste rekolonisert og full av sjørreretynge da de er del av en sammensatt bestand som bruker hovedelva med sidebekker på en dynamisk måte. Oppstår en mulighet for nye habitater vil det hele tiden være et overskudd av individer av gytefisk som vil benytte dette ledige habitatet. Likevel har en bekk med en stabil gytefiskbestand og yngelproduksjon høyest verdi, selv om disse mer ustabile bekkene faktisk bidrar en del til totalproduksjonen i systemet. En plan for å gjenskape kulper i

bekken vil gjøre at behovet for å flytte ut av bekken i lavannsperioder reduseres. Dette omtales i siste kapittel av notatet.

Tar man derfor høyde for at smolten har gått til havs for året, årets yngel ligger ennå i grusen og at dette er en anadrom bestand, er den reelle fiskeproduksjonen høyere. Dette resultat tyder på at det er en livskraftig sjøørretbestand i Somrungen. Det er allerede i gjeldende reguleringsplan for nedre deler av bekken forutsatt at dette er en viktig bekk for anadrom fisk. Dette overprøves ikke her. Foreliggende undersøkelse støtter tvert i mot opp under forvaltningsmyndighetenes konklusjoner.

Trolig er bekken i dag for marginal for laksen, selv om grunneier sier at det er fanget laks her i «gamle» dager. I «gamle dager var ikke bekken like flomsikret som i dag og det var trolig flere større oppholdskulper i bekken. En annen viktig grunn til at det ikke er laks i sidebekkene er at bestanden er kraftig redusert grunnet gyrosmitte i vassdraget.

Kraftverket i Somrungen vil ikke påvirke sjøørreten i nevneverdig grad, og bekken vil trolig få økte kvaliteter i nedre deler ved restaurering ved omleggingen i regi av ny rv. 70. En ca. 200 meters fiskeførende strekning i øvre deler blir berørt, men her er bekken vanskeligere tilgjengelig og det er mer marginalt fiskehabitat. Her oppe er det ingen store gytehøler som ville kunne produsert yngel for lengre strekninger nedstrøms. I tillegg benyttes denne type øvre strekninger bare ved høye bestandstettheter i hele vannsystemet. Høy konkurranse presser da fisken til å benytte mer marginale og perifere områder oppe i vassdraget samt sidebekker. Dette er ikke tilfelle i dag. Istedenfor å satse på å legge strenge føringer for bruken av bekken her oppe anbefales det heller å satse på å øke miljøkvaliteten for fisk nede og midtre deler av bekken. Dette vil man kunne tjene mer fiskeproduksjon på. Konsekvensen ved dette tapet av fiskehabitat med en sporadisk/ustabil fiskeproduksjon med 60 liter minstevannføring som omsøkt i konsesjonssøknaden, vurderes som liten negativ.

For å minimalisere dette tapet bør vannet slippes ut i bekkeløpet fra kraftverket høyest mulig opp i bekken.

4.2 Gryta

Gryta er i dag en ustabil bekk uten noe egen bestand av fisk, men med sporadisk gyting av enkeltfisk. Som for Somrungen forventes mye av fisken å ha forlatt bekken midlertidig eller permanent slik at den reelle fiskeproduksjon er litt høyere enn resultatet tyder på. Likevel er potensialet i denne bekken langt under Somrungen, grunnet dens begrensede anadrome strekning og størrelse, samt graden av tidligere habitatforringelse. Kraftstasjonen vil uansett ikke berøre anadrom strekning da bekken oppstrøms rv. 70 i dag ofte er tørrlagt (vann går i grunnen).

Kraftverksplanene i Gryta vil slik sett ikke påvirke noen stabil fiskebestand. Men om det iverksettes tiltak i bekken for å øke kvaliteten på habitater og sikre vannføring oppstrøms rv. 70 vil det kunne bygges opp en fiskeproduksjon. Den positive gevinsten er likevel begrenset da bekken er liten og har potensial for fiskeproduksjon på kun en kort strekning.

5 Habitatforbedringer

I avtalen mellom grunneierne til de to kraftprosjektene og Småkraft heter det:

«Kontrakten mellom Småkraft og grunneier innebærer imidlertid en klausul om å istandsette Somrungen nedstrøms kraftverket for fisk fra Driva, noe som på sikt kan være et positivt bidrag til sjøørretbestanden.»

og

«Kontrakten mellom Småkraft og grunneier innebærer imidlertid en klausul om å istandsette Gryta nedstrøms kraftverket for fisk fra Driva.»

Utbygger ønsker å bistå arbeidet med å forbedre Somrungen habitatkvalitet for fisk i arbeidet med omleggingen av bekken nedstrøms rv. 70. Dette arbeidet er ennå ikke startet og nødvendige avklaringen i reguleringsplan ikke er gitt. Utbyggers ønske er å kompensere eventuelt tap forårsaket av kraftutbyggingen med økt fiskeproduksjon i nedre deler av bekken. Da tap forårsaket av denne utbyggingen anses for å være marginalt vil dette føre til et positivt bidrag til fiskeproduksjonen i Somrungen.

Det er også muligheter for å øke habitatkvaliteten i bekken oppstrøms rv. 70 da denne strekningen er kanalisert og mangler velutviklede kulper og dypområder. Utbygger kan vurdere å lage flere terskelkulper som vil øke overlevelsen av ungfisk i lavvannsperioder og øke vinteroverlevelsen. Disse vil også fungere som oppholdskulper for gytefisk og slik sett øke deres overlevelse i tillegg til å fungere som gyteområder. Dette vil også kunne øke fiskeproduksjon i Somrungen.